

ÖZAFAGO-GASTRO-DUODENOSKOPI ESNASINDA RUTİN PREMEDİKASYON ve BAZI ANTİSPAZMODİKLERLE BİR ÇALIŞMA

Dr. Ahmet YILDIZ (x)
Dr. Faruk MEMİK (xx)
Dr. Alaattin YILDIZ (xxx)
Dr. Faruk GÜNGÖR (xxx)

ÖZET :

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dahiliye Kliniğinde gastroskopik tetkike alınan 550 vak'ada premedikasyon ve endoskopi esnasında kullanılan çeşitli ilaçların spazmolitik tesirleri incelendi

Klasik olarak kullanılan "Luminal+Atropin" kombinasyonu yanında Dolantin+Atropin İ. V. Diazepam ve "Atropin+Luminal+İ. V. Prifinium Bromide" kombinasyonları çeşitli gruplara uygulanarak özofagusta, midede ve pilor kanalında alınan spazm çözücü cevap karşılaştırıldı

Atropin+Luminal+Prifinium Bromide kombinasyonunun spazmolitik etki yönünden diğer kombinasyonlara üstün olduğu ve en belirgin etkisinin de mide motilitesi üzerinde olduğu saptanmıştır.

GİRİŞ :

Gastrointestinal sistemin endoskopik tetkikinin iyi yapılabilmesinde diğer faktörler yanında premedikasyonun da önemi büyüktür. Hastadaki anksiyeteyi, sekresyonu azaltmak, istenmeyen reflexleri, ağrı ve spazmı kaldırmak için premedikasyonda sedatifler, narkotik analjezikler, nöroleptikler, parasempatolitikler gibi çeşitli ilaçlar kullanılır (1).

Bu tür ilaçların gastrointestinal sistem üzerindeki bilinen etkileri yanında, nörotik, nöro-musküler, kardiyak ve kardiyovasküler etkileride mevcuttur.

(x): Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi İü Hast. Anabilim Dalı Öğ. Üy. (Prof. Dr.)

(xx) : Uludağ Üniversitesi " " " " " " (Prof. Dr.)

(xxx): İstanbul Ü. İstanbul Tıp " " " " " Araşt. Gör.

(xxxx): İç Hsastalıkları Uzmanı

Ayrıca merkezi sinir sistemi üzerinde de bazı depresif etkiler yaparak çeşitli EFG bozuklukları oluşturdukları bilinmektedir. Kişiden kişiye değişmekle birlikte, bu tür drogların kardiyak ve kardiyovasküler etkileri kimi hastalarda çok belirgin olmakta ve bu nedenle kimi zaman uygulama zorunluğu olmasına rağmen, hekim bu ilaçların bu tür hastalar tarafından kullanılmasına son vermek zorunda kalmaktadır.2). Bu nedenle doktorun antikolinergik ilaçların seçiminde çok dikkatli olması gerekliliğini doğurmaktadır.

GEREÇ ve YÖNTEM :

Bu çalışma Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dahiliye Kliniğinde endoskopik tetkike alınan 550 vak'ayı kapsamaktadır. Bu vak'alarda rutin olarak özofagusa, mideye ve duodenuma girilip tetkik yapılmış, biyopsi alınmıştır. Hastaların bazılarında sadece özofagusa, bazılarında mideye kadar girilip tetkik yapılabilmemiş, diğer bazı vak'alarda da ileri derecede özofagus varisi, özofagusun neoplazmaları, antrium ve piloru tutan neoplazmalar ve ileri derecede spazm gibi nedenlerle ileriye gidilememiştir. Bu özelliklerini göz önüne alarak endoskopik tetkiklerimizde bu ilacı klasik diğer ilaçlarla kombine ederek premedikasyonda uyguladık.

550 vak'anın 510 unda mideye, 461/inde de duodenuma kadar girilebilmiştir. Çalışmamız üç grup hasta üzerinde yapılmıştır.

I. Grubu teşkil eden 113 vak'aya, endoskopiye başlamadan yarım saat önce 40 mg luminal ve 1/4 mg. atropin İ. M. olarak yapıldı. Bunu takiben boğaza rutin metodlarla topikal anestezi uygulanıp muayeneye geçildi. 10 mg. Diazepam yavaş İ.V olarak verildi.

II. Gruba teşkil eden 80 vak'aya muayeneden yarım saat önce 50 mg. dolantin ve 1/4 mg. atropin İ. M. yapıp boğaz anestezisinden sonra muayeneye başlarken, 10 mg. Diazepam yavaş İ. V. olarak verildi.

III. Grubu oluşturan 357 hastaya ise atropin+luminal aynı dozda verildikten sonra, muayeneden hemen önce 30 mg. pirifinium bromure yavaş olarak İ.V. yapıldı.

Bütün vak'alarda Olympus G.I.F. D2 panendoskop kullanıldı. Farinksle duodenal bulbus arasındaki bütün gatro intestinal traktüs boyunca motilite ve spazm durumu 0 ile 4+ arasında değerlendirildi. Aletin hiç bir dirençle karşılaşmadan rahatça ilerleyebildiği durumlar 0 spazm olarak alındı. Bunun yanında, özofagusun fizyolojik darlıklarında, alt özofagus sfinkterinde, midenin, incisura angularis hizasında, prepiloric bölgede, pilor kanalını geçme esnasında ve duodenal bulbusa girildikten sonra, gözlem alanında izlenen hipermotilite veya spazm+ ile++++ arasında değerlendirilerek kaydedildi. Her üç grup hastada endoskopik muayene esnasında. TA. nabız ve solunum takibi yapıldı.

Tablo : I- Premedikasyonda Verilen İlaçlar İle Özofagus Spazmı Arasındaki İlişki

Premedikasyonda verilen ilaç	ÖZOFAGUS SPAZMI										TOPLAM				
	0	+	++	+++	++++	Vak'a Sayısı	%	Vak'a Sayısı	%	Vak'a Sayısı		%			
-Atropin 1/4 mg. İ.M.	62	36	7	3	5	36	31,8	7	6,1	3	2,6	5	4,4	113	100
-Luminal 40 mg. İ.M.															
-Dolantin 50 mg İ.M	52	10	10	8	—	52	65,0	10	12,5	10	12,1	8	10,0	80	100
-Atropin 1/4 mg. İ.M.															
-Diazepam 10 mg İ.M.															
-Atropin 1/4 mg. İ.M.	260	69	21	5	2	260	72,8	69	19,3	21	5,8	5	1,4	357	100
-Luminal 40 mg İ.M.															
-PFB (X) 30 mg. İ.V.															

(X) PFB : Prifinium Bromide.

BULGULAR

Üç vak'a grubunda endoskopi esnasında özofagustaki spazm durumu incelendiğinde 0 spazm en yüksek III. grupta görülmüş olup (72,8), ++++ derecede spazm en az II. grupta görülmüştür (%0.0). Bunu % 0.5 ile III grup izlenmiş olup, ++++ derecede spazm en çok (4.4) ile I. grupta tesbit edilmiştir. Buna rağmen ++ ve +++ derecedeki spazm en az III. grup, en yüksek II. grupta bulunmuştur.

TARTIŞMA

Mide motilitesinin değerlendirilmesi sonucunda; 0 spazm en yüksek III. grupta (% 72.8), en az II. grupta (% 16,6) ve ondan sonra I. Grupta (%22,5) bulunmuştur. + ile ++++ derece arasındaki değerlendirmelerde, spazm en az III. grupta görülmüştür.

Klasik antikolinergik ve sedatif ilaçlar yanında, biz bu çalışmamızda oldukça yeni bir sentetik antikolinergik antispazmodik bir ajan olan Pirifinium Bromide'i (Türkiye'de ticari ismi Riabal) kullandık. Prifinium Bromide (PFB) sindirim sisteminin spazm ve hipermolilitesine selektif bir şekilde etkili yeni sentetik antispazmodik bir ajan olup, difenilmetilpirolidin türevlerinden sentezi yapılmıştır.

Antikolinergik aktivitesi, salya sekresyonuna ve kalb üzerine olan etkileri, nabızın ölçülmesiyle değerlendirilen araştırmalarda, bu ilacın dozla paralel olarak salya sekresyonunu azalttığı ve kalb hızı üzerinde diğer antikolinergik ilaçlara göre çok daha az bir etkisi olduğu, yani kalb atışını hızlandırmadığı saptanmıştır (3). İlaçın, gastrointestinal sistemin spazma bağlı ağrılarını kesme etkinliği bilhassa Japon müellifleri tarafından incelemiş ve olumlu neticeler alınmıştır(4).

Bir çok Japon araştırmacıları tarafından antikolinergik, antismazmodik etkileri araştırılan PFB'nin diğer antikolinergik ilaçlara (Atropin, Benactyzine, Methylbromide, Hyoscine N-butylbromide) göre daha az toksik ve daha az yan etkisi olduğu bildirilmiştir(5).

İlacın bu özellikleri nedeniyle, kliniğimizde yaptığımız üst gastrointestinal endoskopik uygulamaların premedikasyonlarında PFB'yi diğer klasik kullanılan droglarla kombine ederek kullanmayı düşündük sonuçlarda etkili pozitif bulgular aldığımızı gösterdik.

Üç grupta inelenen toplam 550 vak'alık çalışmamız süresince hiç bir hastada patolojik sınırlara varan arteryel basınç, nabız ve solunum değişimleri gözlenmemiştir.

SONUÇ

Sonuç olarak, özofago-gastro-duodenoskopik incelemeye alınan vak'alarda, premedikasyon olarak luminal+atropin kombinasyonuna muayeneye başlamadan

hemen önce ilave edilen İ.V. prifinium bromürün spazmolitik etkiyi artırdığı ve daha iyi bir incelemeye imkan yarattığı ve en çok spazmolitik etkisini midede gösterdiği, bu kombinasyonun hastalarda herhangi bir kardiovasküler ve pulmoner komplikasyon yaratmadığı saptanmıştır.

SUMMARY

PREMEDICATION AND SOME ANTISPAZMOTICS IN THE ESOPHAGO-GASTRO DUODENOSCOPY

In the study, upper gastro-intestinal systeme endoscopy was applied in the 550 patients. Spasmolytic effects of giving medicines in premedication were searched. Superiority of spasmolytic effects of Atropin+Luminal+Prifinium Bromide Combinations were observed.

KAYNAKLAR

1. Salmon. P.R.: Fiber-Optic Endoscopy. First Editon, Pitman Medical Puplishing Co London. 1974. p. 110
2. Kayaalp, O.: Parasempatolitik ilaçlar. Rasyonel Tedavi Yönünden Tıbbi Farmokoloji, (Ulucan Matbaası) Cilt: 3,3. Baskı, S: 2035-47 1986
3. Kumada, S., Hitomi, M. Şeki, M.: Studies on the ratio of equipotent Oral and Subcutaneous doses in men of pirifinium Bromide a new synthetic spazmolytic. *Arzneim. Hel-Forschung (drug research)*. 20; 237-240, 1970.
4. Otsuka, S., Wada, S., Kiuchi, R.: Clinical effectiveness of pyrodifenium Bromide on abdominal pain. *Japanese Archives of internal medicine* Vol: 14, No: 8, p. 247, 1967.
5. Miyoshi, A.: The effect of pyrodifenium Bromide on peptic ulcers and accompanying pains. *Jap. Arch. of internal medicine*. Vol: 14, No; 7, 211-217, 1967.